

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ПРОЦЕСІВ У ПЕРЕТВОРЮВАЧІ З ВОСЬМИЗОННИМ РЕГУЛЮВАННЯМ НАПРУГИ

Михайленко В.В., доц., Сапегін А.П., доц., Петрученко О.В., ст. викл.

КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра теоретичної електротехніки

Чарняк О.С, студентка

КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра автоматизації енергосистем

Вступ. У зв'язку з широким використанням напівпровідникових комутаторів у електричних колах сучасних перетворювачів параметрів електроенергії значно ускладнюються задачі аналізу електромагнітних процесів. Найбільші ускладнення виникають при необхідності моделювання усталених і перехідних процесів у розгалужених колах змінної структури, в ланках з реактивними елементами якої виникають синусоїдні, постійні та імпульсні напруги. У роботах [1, 2] показана доцільність використання структур перетворювачів частоти (ПЧ) з однократною модуляцією при побудові систем вторинного електропостачання для комплексів діагностики електромеханічних пристроїв. У даній роботі проводиться аналіз перетворювачів із широтно-імпульсним регулюванням (ШІР) при восьмизонному керуванні.

Метою роботи є розвиток методу багатопараметричних функцій у електричних колах з напівпровідниковими перетворювачами з використання пакету MATCAD.

Матеріали і результати досліджень. Структурна схема напівпровідникового перетворювача (НПП) показана на рисунку 1. На структурній схемі позначені: СМА, СМВ, СМС – силові модулятори (СМ) фазних напруг A , B і C відповідно, ВВ – високочастотний випрямляч, Н – навантаження. Кожен СМ має в своєму складі випрямляч (В), N інверторів випрямленої напруги (ІВН), N трансформаторів (Т).

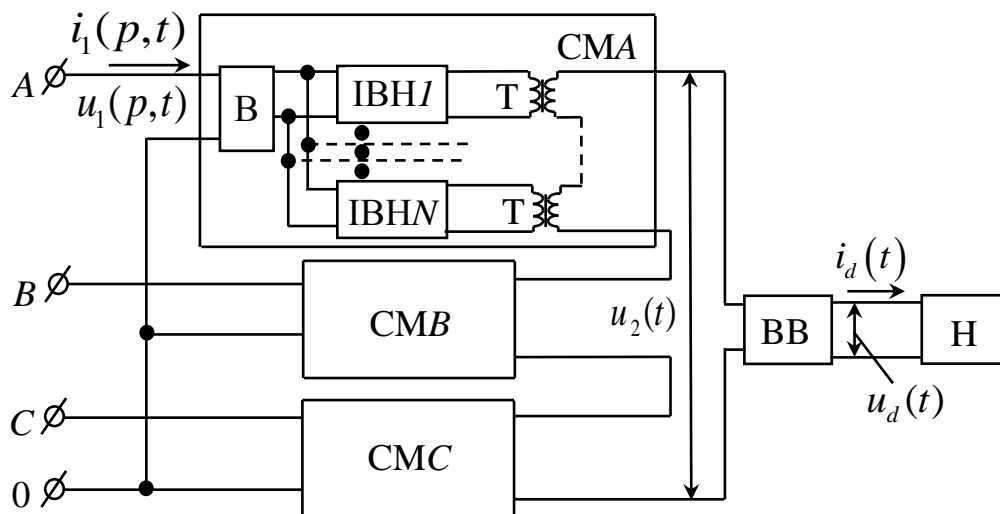

Рисунок 1 – Структурна схема перетворювача

У роботі використано метод багатопараметричних модулюючих функцій [1] і прийняті такі припущення: вхідна напруга симетрична і її внутрішній опір дорівнює нулю, транзистори і діоди ІВН є ідеальними ключами, трансформатори не мають втрат. В СМ здійснюється розгалужена модуляція миттєвих значень попередньо випрямлених фазних напруг $u_1(p, t)$, частоти ω_1 , трифазної енергетичної мережі відповідними еквівалентними модулюючими впливами $\psi(p, N, t)$, частоти ω_2 .

Вихідну напругу НПП знаходимо з виразу виду [2]:

$$u_2(t) = \frac{1}{k_T} \sum_{n=1}^8 \sum_{p=1}^3 u_1(p, t) \phi(p, t) \psi(n, N, t) \quad (1)$$

де: $p = 1, 2, 3$ – номери фазних проводів мережі; k_T – коефіцієнт трансформації трансформатора; $n = 1, 2, 3, \dots, N=8$ – номери зон регулювання; $\phi(p, t)$ – функції прямокутного сіноса, співпадаючі з положенням фазних напруг мережі; $u_1(p, t)$ – миттєві значення вхідної напруги.

Визначаємо напругу навантаження $u_d(t)$:

$$u_d(t) = \frac{1}{k_T} \sum_{n=1}^8 \sum_{p=1}^3 u_1(p, t) \phi(p, t) \psi(n, N, t) v(t) \quad (2)$$

де: $v(t)$ – функція прямокутного сіноса, співпадаюча з положенням вхідної напруги ВВ.

Струм на навантаженні перетворювача знайдемо, як реакцію одноконтурного RL-ланцюга на дію напруги $u_d(t)$

$$u_d(t) = \frac{1}{k_T} \sum_{n=1}^8 \sum_{p=1}^3 u_1(p, t) \phi(p, t) \psi(n, N, t) v(t) \quad (3)$$

де: R і L – відповідно активний опір і індуктивність навантаження.

Рішення (3) відносно струму навантаження визначимо числовим методом за допомогою функції `odesolve` математичного процесора `MATNCAD`

$$u_d(t) = \frac{1}{k_T} \sum_{n=1}^8 \sum_{p=1}^3 u_1(p, t) \phi(p, t) \psi(n, N, t) v(t) \quad (4)$$

де: t – час; k – часовий інтервал; h – кількість точок на часовому інтервалі.

Струми p -х фаз мережі визначаємо як

$$u_d(t) = \frac{1}{k_T} \sum_{n=1}^8 \sum_{p=1}^3 u_1(p, t) \phi(p, t) \psi(n, N, t) v(t) \quad (5)$$

Діаграма струму навантаження в координатах вихідної напруги перетворювача, діаграми вхідних струмів p -х фаз енергетичної мережі в координатах фазних напруг, побудовані за (2), (4) та (5) для восьмишазного регулювання, представлені на рисунку 2.

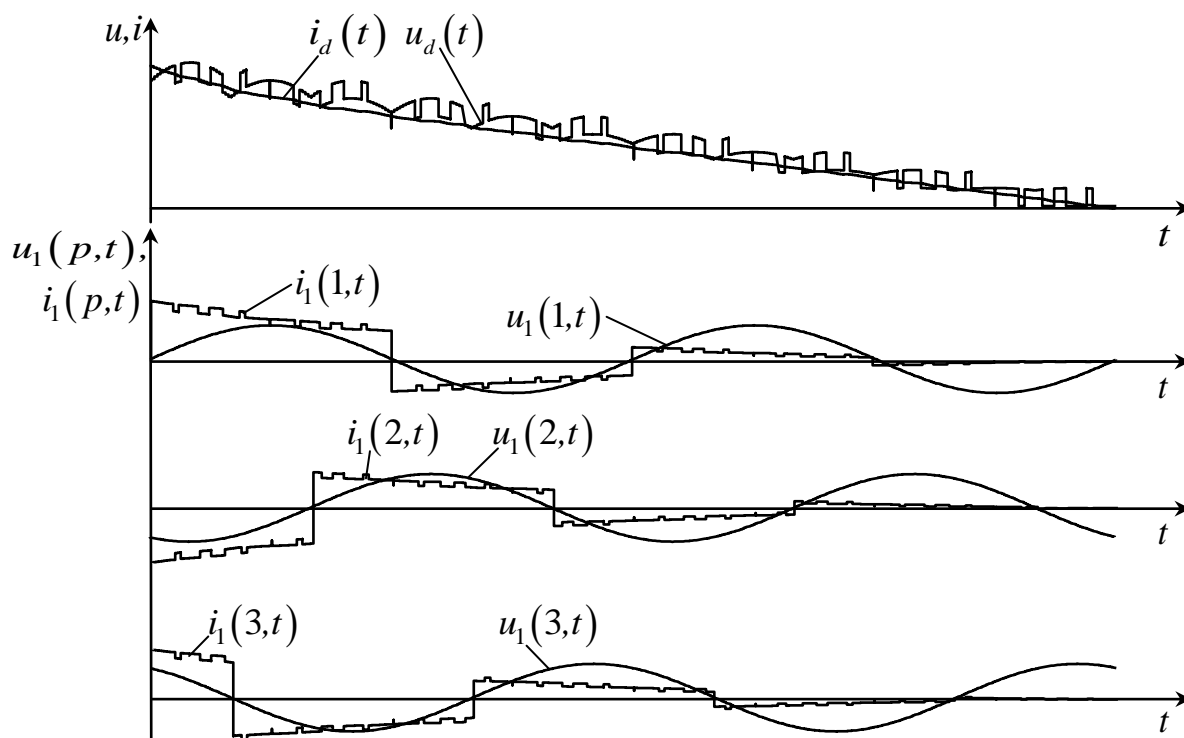

Рисунок 2. – Діаграма струму навантаження в координатах вихідної напруги перетворювача, діаграми вхідних струмів та напруг НПП

Висновки: Розвинуто метод багатопараметричних модулюючих функцій в частині вдосконалення алгоритмічних рівнянь відносно функцій з системними дискретними параметрами напівпровідникових комутаторів. Аналіз електромагнітних процесів у НПП дозволяє проведення моделювання у декілька етапів з різними початковими припущеннями, розглядаючи НПП. У данній моделі розглядався перший етап, на якому не враховувались втрати в ключових елементах. Це необхідно для спрощення розрахунків і швидкої оцінки впливу параметрів навантаження на характеристики регульованих вихідних напруг.

Перелік посилань

1. Резцов В.Ф., Павлов В.Б., Юрченко О.М. Аналіз системи тягового електропривода електромобіля з урахуванням нелінійних елементів // Праці Інституту електродинаміки НАН України. – 2003. – № 1 (4) – с. 73-78.
2. Макаренко М.П. Напівпровідникові перетворювачі електромеханічних комплексів з покращеною електромагнітною сумісністю / М.П. Макаренко, В.В. Михайленко, А.А. Щерба, М.М. Юрченко // Вестник НТУ "Харьковский политехнический институт". "Проблемы автоматизированного электропривода. Теория и практика". – 2003.– Вып. 13. – Т. 2 – С. 213–214.